

Wiadomości Mazurskie

P I S M O C O D Z I E N N E

Nr. 43

Olsztyn, Czwartek 21 lutego 1946 r.

Rok II

Przed światłem Armii Czerwonej

W dniu 23 bm. przypada 28-ma rocznica powstania bohaterkiej Armii Czerwonej, która, jako nasz wielki sojusznik, włożyła wielką dającą krwi w wyzwolenie naszej Ojczyzny.

Wspólnie przelana krew żołnierza polskiego i Armii Czerwonej utrwaliła na wieki węzeł braterskiej przyjaźni. Żołnierz Armii Czerwonej wspólnie z polskim zaczął chwalebny drogę zwycięstw. W braterskim sojuszu forsował Bug, Wisłę, wspólnie przelewał krew o Warszawę i w bohaterskich zmaganiach doszedł do Berlina.

I tam, w palącym się grodzie hakaty, wylęgarni wojen i agresji, wspólnie zatknął zwycięskie sztandary na murach Reichstagu.

Uczcijmy ten wielki dzień naszego sojusznika, wykażmy, że Naród polski potrafi być wdzięczny.

W ciągu dwóch dziesięcioleci Armia Czerwona stała na straży twórczej pracy pokojowej Narodu Radzieckiego. Armia Czerwona jest armia obrony i pokoju i przyjaźni narodów wszystkich krajów. Została ona stworzona nie dla podbojów cudzych krajów, lecz dla obrony przeciwno agresji.

Generalissimus Związku Radzieckiego Józef Stalin nie złamał słowa o suwerenności wyzwolonych krajów. Nie może być naród wolny, który uciska inne narody. Pod tym hasłem szedł żołnierz polski i radziecki do szturmu.

Po upływie ćwierć wieku od swojego powstania Armia Czerwona chwyciła za broń do walki z cudzoziemskimi zaborcami, którzy chcieli ujarzmić kraj radziecki. W uporczywej walce przeciwko obcym zaborcom Armia Czerwona obroniła honor, wolność i niepodległość nie tylko swej Ojczyzny, ale całego świata.

Armia Czerwona wykazała, że szanuje prawo do niepodległości wszystkich narodów. Gdy Niemcy hitlerowskie napadły zdradziecko na kraje, milujące pokój, Armia Czerwona stała się armią, toczącą śmiertelny bój, stała się armią mścicieli za poniżenie i gwałty, jakich dopuszczali się Niemcy hitlerowskie.

Dzisiaj, gdy Niemcy faszystowskie zostały pobite, gdy wszystkie kraje odetchnęły wiatrem wolności, przypomnijmy sobie, że nie przypadek, lecz słuszność sprawy i słuszna strategia dowództwa Armii Czerwonej doprowadziła do słusznego wyniku, do rozbicia faszystowskich Niemiec.

Naród polski dzisiaj w imię wyzwolenia swej Ojczyzny od wspólnego wroga, w imię ostatecznego zwycięstwa nad niemieckimi zaborcami składa dziękczynny hołd braterskiej Armii Czerwonej. Składa hołd wszystkim poległym, którzy ofiarowali swe młode życie, tym wszystkim, którzy

Zbrodnie faszystowskiej Hiszpanii beda ujawnione w Ameryce

Protest amerykański w sprawie zjase madryckich

London 21.2 (PAP). Przedstawicielstwo amerykańskie w Madrycie założyło protest w związku z incydentami, jakie miały miejsce podczas demonstracji studenckich na cześć gen. Franco.

Demonstranci zmusili korespon-

denta amerykańskiego do powitania demonstracji sposobem faszystowskim, natomiast 70-cioletniemu dentysty amerykańskiemu za odmowę powitania zrzucano kapelusz i rozbito okulary.

London 21.2 (obsł. wł.). Min.

Byrnes na konferencji prasowej oświadczył, że rząd USA zbiera materiały na temat postępowania Hiszpanii podczas wojny. Materiały te, podobnie jak w sprawie Argentyny, zostaną niebawem opublikowane.

London 21.2 (obsł. wł.). Rzecznik pretendentów do tronu hiszpańskiego Don Juana oświadczył, że stracił wszelkie nadzieje na możliwość wprowadzenia monarchii w Hiszpanii.

Eksploatacja terenów wschodnich

W Norymberdze wyświetlono film z Oswiecimia

Norymberga, 21.2. (Obsł. wł.). W 63 dniu rozprawy norymberskiej oskarżyciel analizował znany plan Hitlera pod nazwą «Barbarossa».

Plan ten przewidywał bezlitosną eksploatację terenów wschodnich, aby, jak powiedział Göring, Niemcy mogły żyć.

Cała armia niemiecka nie tylko miała z tych terenów czerpać swe utrzymanie, lecz jeszcze wywieźć z nich 22 miliony ton żywności wszelkiego rodzaju.

Na wtorkowym posiedzeniu trybunału prokurator radziecki Smirnow odczytał zeznanie pracownika laboratorium w Gdansk, w którym wyrabiano mydło z trupów ludzkich.

Zeznanie to zostaje potwierdzone przez 2 żołnierzy brytyjskich.

Uczni niemieccy oraz wszyscy dostojnicy hitlerowscy wykazali wielkie zainteresowanie produkcją mydła.

Z 40 ciał otrzymywano mniej więcej 70 — 80 kg. tłuszczu, który był następnie przetwarzany na mydło.

Po przemówieniu prokuratora został wyświetlony film radziecki, przedstawiający zniszczone i spalone miasta i wioski oraz obozy koncentracyjne w Oswiecimiu i Majdanku, tak, jak je zastała wkraczająca Armia Czerwona. Na ekranie pojawiły się obrazy tak straszne, że wobec nich bledła słowa oskarżyciela.

Delegacja perska w Moskwie

Moskwa, 21.2. (Obsł. wł.). Premier perski Sultaneh przybył na czele delegacji perskiej do Moskwy.

Komisarz Mołotow przyjął delegację, po czym rozpoczęła się pierwsza konferencja na tematy persko-radzieckie.

Utrzymać dla Polski dotychczasowe dostawy UNRRA

Premier Osóbka-Morawski wystosował do centralnych władz UNRRA memoriał, wskazujący na konieczność utrzymania dostaw dla Polski na dotychczasowym poziomie. (PAP)

Niemcy opuszczają Polskę

Katowice, 21.2 (PAP) 18 tys. Niemców w dniu wczorajszym opuściło Polskę, zgłaszając się dobrowolnie na wyjazd do Niemiec.

Zrabowane mienie polskie powróci z Austrii

Wiedeń, 21.2 (PAP) Rząd austriacki zadeklarował gotowość przekazania Polsce całego zrabowanego w Polsce mienia, znajdującego się na terytorium Austrii.

Plebiscyt przeciw monarchii

Bruksela, 21.2 (obsł. wł.) Losy króla belgijskiego zostaną rozstrzygnięte w drodze plebiscytu.

Wolny przemiał na terenie całego kraju

Ukazało się nowe zarządzenie ministra Apropowizacji i Handlu, zezwalające na wolny przemiał zbóż na terenie całego kraju. Tym samym wszelkie ograniczenia przemiałowe zostały obecnie zniesione i każdy rolnik bez względu na to, czy zdał już w całości świadczenia czy nie, ma prawo korzystać z przemiału w młynach.

O blok wyborczy

Dalsze rozmowy partii politycznych

Jak donosi prasa warszawska codziennie toczą się dalsze rozmowy stronnictw politycznych, dotyczące bloku wyborczego.

Dzisiaj, we czwartek, miało się odbyć wspólne posiedzenie warszawskich aktywów 6 partii, a w najbliż-

szych dniach kolejne posiedzenie władz naczelnych PPS, PPR i PSL.

W kołach politycznych przypuszczano, że NKW PSL w wyniku obrad już we środę (wczoraj) sprecyzuje swoje stanowisko.

Militaryzm niemiecki bez zębów

Dalsze ograniczenia dla przemysłu w Niemczech

London, 21.2 (obsł. wł.). Sojusznicza Komisja Kontrolna w Niemczech, dążąc do rozbicia militarystyki niemieckiej, opracowała zakres pracy przemysłu w Niemczech.

Zabroniona została produkcja okrętów z wyjątkiem kutrów rybackich, wszelkiej broni, aluminium, substancji syntetycznych, bauksytu, radioodbiorników i innych.

Produkcja benzyny syntetycznej i gumy dozwolone będą do czasu, aż import pokryje zapotrzebowanie wewnętrzne.

Spadek po Lidze Narodów

London, 21.2 (PAP) ONZ przejęła gmach byłej Ligi Narodów w Genewie. Zostanie on przekazany do użytku UNRRA. Będą się tam odbywały również zebrania Rady Bezpieczeństwa.

daną swą krwi szafowali dla wspólnej sprawy.

Niech żyje bohaterka Armia Czerwona!

Niech żyje Naczelny Wódz Związku Radzieckiego — Generalissimus Józef Stalin!

Niech żyje sojusz polsko-radziecki!

Niech żyje sojusz wszystkich narodów słowiańskich!

Komitet Organizacyjny
Obchodu Święta
Armii Czerwonej

Musimy dazyc do samowystarczalnosci

Uruchomienie lokalnego przemyslu palaca koniecznoscia

W granicach obecnego woj. Warmijsko Mazurskiego istniało przed wojną około 10 średnich zakładów przemysłowych branży metalowej, zatrudniających około 1200 robotników. Fabryki te na tle ogólnej struktury gospodarczej tej ziemi, która w zasadzie jest krajem rolniczym, miały za zadanie przede wszystkim wytwarzanie dla potrzeb miejscowej ludności wiejskiej maszyn i narzędzi rolniczych.

Większość tych zakładów uległa albo kompletnemu zniszczeniu, albo też dewastacji.

Dziś wylania się paląca potrzeba przynajmniej częściowej odbudowy tego przemysłu, chociażby w związku z przybierającą na sile akcją osiedleńczą i wylaniającymi się już w niedługim czasie potrzebami miejscowego rolnictwa.

Plan Zjednoczenia Przemysłu Metalowego obejmuje uruchomienie na naszym terenie 4 największych fabryk metalowych, które znajdują się w stosunkowo najlepszym stanie.

Pierwsza z nich, fabryka maszyn rolniczych w Reszlu jest już uruchomiona i pracuje. Jest to piękny obiekt, zajmujący 1,8 ha terenu, posiada w dobrym stanie budynek i całkowite urządzenie techniczne. Zdolność zatrudnienia tej fabryki wynosi do 180 ludzi.

Drugą z kolei fabryka, która ma być uruchomiona, jest odlewnia maszyn rolniczych w Dobrym Mieście. Zakład ten posiada wprawdzie niewielkie uszkodzenia w budynkach, ale brak mu maszyn i urządzeń, które zostały wywiezione.

Potrzebne fabryce maszyny będą częściowo zwiezione z naszego terenu, niektóre zaś, jak frezarki i szlifierki, będą sprowadzone z centralnych województw, inne rewidowane w Niemiec.

Fabryka okuć budowlanych w Ostródzie posiada również budynki przemysłowe w dobrym stanie. Wprawdzie była to odlewnia maszyn rolniczych, obecnie jednak wobec zniszczenia kopulaka i braku odpowiednich urządzeń, wskazane jest uruchomienie fa-

bryki okuć budowlanych. Decyduje o tym również wzgląd na rozwijający się na naszym terenie przemysł drzewny, zastosowany do potrzeb miejscowej odbudowy wsi i miast.

Ostatnią wreszcie fabryką z zakresu przemysłu metalowego, przewidzianą do uruchomienia jest odlewnia w Pasłęku, posiadająca nowoczesne budynek w Łardzo w dobrym stanie. Z urządzeń fabrycznych pozostały 2 piece do obróbki termicznej, piec do wyżarzania, młot mechaniczny i nożyce.

Brakujące obrabiarki da się naogół skompletować z pośród maszyn znajdujących się na terenie naszego województwa. Odlewnia ta, w związku z wielkim zapotrzebowaniem na odlewy do instalacji wodociagowych i innych, wymaga jak najszybszego uruchomienia. Zdolność zatrudnienia odlewni wyniesie ponad 100 osób.

Uruchomienie fabryk przemysłu metalowego na naszym terenie jest niewątpliwie zadaniem poważnym i mającym doniosłe znaczenie dla zagospodarowania woj. Warmijsko-Mazurskiego.

W niedalekiej przyszłości województwo nasze powinno stać się samowystarczalne nie tylko pod względem wyżywienia swej ludności, ale również w sensie przemysłu rodzimego, który stworzy podstawy ogólnego dobrobytu wsi i miast.

Centralne władze tę konieczność życiową naszego terenu znakomicie rozumieją i bez wątpienia przyjdą nam z jaknajdalej idącą pomocą. (jg)

Główny Urząd Statystyczny

wznowił swoją działalność

Jedną z najbardziej poczytnych w Polsce publikacji był wydawany przed wojną przez Gł. Urząd Statystyczny «Mały Rocznik Statystyczny» z nakładem 100 000 egzemplarzy. Był to niejako skorowidz prac tej instytucji, która potrafiła opracować właśnie metody statystyczne.

Przed wojną Główny Urząd Statystyczny prowadził statystykę ruchu ludności, produkcji rolnej, opartej na komunikatach 8 000 honorowych korespondentów wiejskich, statystykę handlu zagranicznego, jedną z najlepiej prowadzonych w Europie, statystykę cen, zatrudnienia, kosztów utrzymania.

Biblioteka GUS liczyła około stu tysięcy tomów we wszystkich języ-

kach. Niemcy wywieźli ją do Krakowa, aby tam zniszczyć. Jednakże dzięki stojącym na straży cichym, niepozornym pracownikom, zdołano uratować lwia część księgozbioru. Największe zasługi ma bibliotekarka ob. Zdrodowska, która niedawno wróciła z Krakowa ze zbiorami.

Obecnie GUS mieści się w budynku szkół zawodowych przy ul. Narbutta 33. Większość dawnych pracowników jest już na swych stanowiskach. Pracują gorliwie. Radością napelnia każdego widok porządkowanych ksiąg i archiwów w dwu wielkich salach. Rozpakowano archiwa niemieckie. Zakładana jest biblioteka wycinków prasowych, w opracowaniu jest powojenny rocznik statystyczny oraz publikacja o Polsce pod okupacją.

Zakończono przygotowania

do podjęcia ruchu repatriacyjnego z ZSRR

Gwoli uniknięcia trudności komunikacyjnych w związku z podjęciem repatriacji Polaków z ZSRR władze kolejowe poczyniły szereg przygotowań, mających usprawnić i przyspieszyć transporty repatriantów.

W tym celu przygotowano rezerwę 850 wagonów krytych. Przeladunki odbywać się będą w obrębie Dyrekcji Wrocławskiej i Katowickiej, a częściowo Krakowskiej.

Jako główny punkt przeladunkowy przewidziany jest dworzec towarowy w Hrakowie, gdzie się znajdują pomieszczenia dla repatriantów. Do Oświęcimia sprowadzony będzie szpital z Łodzi. W tych warunkach Dyrekcja Krakowska będzie mogła prze-

ładować 5 do 6 transportów dziennie.

Poczynione przygotowania pozwalają mieć nadzieję, że repatriacja w okresie przedwiosennym i późniejszym odbywać się będzie sprawnie i szybko.

Powszechnie przydzielony

artykułów włokienniczych i obuwia

W związku z naszą wczorajszą wiadomością o przydziale obuwia i materiałów włokienniczych dla ludności w naszym województwie — komunikujemy dodatkowo:

Zarządzenie ministra Apropowizacji i Handlu z dn. 13 lutego r. b. wprowadza powszechnie przydziały artykułów włokienniczych i obuwia dla posiadaczy kart I-jej kategorii.

Plan rozdziału materiałów odzieżowych i obuwia opracowany jest na cały rok.

Podstawą otrzymania przydziałów będzie karta odzieżowa, zawierająca

określoną ilość wyrobów. W pierwszym kwartale b. r., do czasu rozprawienia kart odzieżowych, artykuły te będą przydzielane na podstawie kart żywnościowych I-jej kategorii. Ustalone normy przydziałów są następujące: 1) wełny—3 mtr. (na okres 1 i pół roku), 2) bawełny — 8 mtr. (na okres 1 roku), 3) wyrobów dzianych — 4 sztuki (na okres 1 roku, swetry, ponczochoy i t. p.), 4) obuwie skórzane—1 para (na okres 1 roku).

Dla urzędów, instytucji i zakładów pracy powyżej 50 osób przydziały wydawane są zespołowo.

Przegląd prasy

Rodzina wymaga opieki

Statystyki ostatnie donoszą o zmniejszeniu się przyrostu naturalnego. Alarmujące cyfry 100 urodzin na 130 zgonów są wynikiem wojny i jej następstw.

«Życie Warszawy» zwraca uwagę na grożące nam niebezpieczeństwo wyludnienia, jeśli w całokształcie polityki gospodarczej kraju nie wyznaczy się miejsca na politykę populacji.

«Polityka populacyjna winna polegać przede wszystkim na ułatwianiu zakładania rodzin oraz na umożliwieniu małżeństwom posiadania dzieci.

A więc—pomoc pieniężna, czy materialowa dla nowożeńców. A więc progresywne ulgi podatkowe i dodatki rodzinne — w miarę rodzenia się dzieci. A więc wszelkiego rodzaju pomoc rodzinom, obciążonym dziećmi: odzieżowa, żywnościowa, pomoc w ich wykształceniu.

Pomoc i ulgi muszą być realne. Muszą istotnie pomóc i ulżyć rodzinom, która zdobyła się na wysiłek i trud wychowania kilkorga dzieci. Takie rodziny powinny być specjalnie wyróżnione — przydziałami, premiami, realnym dodatkiem rodzinnym — a nie borykać się z trudnościami, które nie zawsze są w stanie same pokonać.

Walka o zdrowie dziecka—to niezaprzeczalna walka o jego życie. Polityka populacyjna walczy o największą liczbę zdrowych fizycznie i psychicznie dzieci. Zdrowie naszych dzieci zależy od troski, jaką otoczymy małżeństwa i pomocy, jaką okazemy rodzinie».

Zrobic z wilka niemieckiego - jagnię

cheialby pisarz niemiecki Remarque

Przebywający w Ameryce pisarz niemiecki, autor głośnej książki „Na Zachodzie bez zmian“ Remarque, złożył ciekawe oświadczenie na temat reedukacji (ponownego, świadomego wychowania) narodu niemieckiego. Trzeba zwalczać tezę, powiedział Remarque, że Niemcy nie są odpowiedzialni za wojnę. Większość Niemców myśli, że Hitler pragnął włączyć w granice ojczyzny mniejszość niemiecką z poza granic Rzeszy. Trzeba wskazać, że zagarnął przy tym Czechosłowację i Polskę.

Większość Niemców wierzy, iż Rzesza została pobita jedynie dzięki przewadze alianatów. Trzeba im dowiedzieć, że niemiecki sztab generalny powinien był dawno wiedzieć, że ponie-

skleszę, że w następstwie swego położenia geograficznego Niemcy będą pobite.

Gł. Komisja badania zbrodni niemieckich w Warszawie

Biura Głównej Komisji Badania Zbrodni Niemieckich w Polsce, która dotychczas miała siedzibę w Krakowie, zostały obecnie przeniesione do Warszawy.

Lokal Biura Głównej Komisji mieści się przy Al. Jerozolimskiej m. 9. Godziny przyjęć 11-13.

Radio donosi

Z Belgradu donoszą o wydaniu przez władze sojusznicze 18 zbrodniarzy wojennych, którzy staną przed trybunałem jugosłowiańskim.

Z Aten donoszą, że ambasador radziecki zwrócił się do rządu greckiego z propozycją zawarcia traktatu handlowego między Związkiem Radzieckim, a Grecją.

W Bombaju marynarze hinduscy na wieść o ich demobilizacji, urządzili strajk, odwołując się do Ligi Muzułmańskiej z protestem.

Królewska opera angielska w Londynie po 7 letniej przerwie wznowiła swą pracę, wystawiając operę kompozytora rosyjskiego Czajkowskiego „Śpiąca królewna“, w obecności króla, premiera i członków rządu.

D Z I E Ń
OLSZTYNA**Dzień
Czerwonej Armii**

Na dzień 23 i 24 bm. przypada 38-ty rocznica powstania Czerwonej Armii, zwycięskiej sojusznicy Wojska Polskiego.

Program obchodu obejmuje w sobotę 23 bm. o godz. 12 poranki i akademie okolicznościowe w ramach poszczególnych związków, instytucji i organizacji, po czym o godz. 16 na Placu Wolności nastąpi złożenie wieńców na grobach poległych bohaterów.

W niedzielę, o godz. 11, w sali teatru odbędzie się uroczysta akademii z bogatym programem artystycznym.

**Plenarne posiedzenie
Woj. Rady Nar.**

W dn. 28 bm., o godz. 11, w sali WRN, ul. Artweryjska (dawnej Piotrowów) 1, odbędzie się plenarne posiedzenie Wojewódzkiej Rady Narodowej.

Dzis wieczorem**Teatr im. St. Jaracza**

O godz. 18.30 komedia muzyczna Montgomery'ego „Cały dzień bez ślamstwa“.

Kino „Polonia“

Film produkcji amerykańskiej „Ucieczka w nieznaną“.

Kino „Mazur“

Film polski p. t. „Kochaj tylko mnie“.

**Rozpowszechniajcie
Wiadomości Mazurskie****T-wo Przyjaciół
Żołnierza
w Bartoszycach**

W Bartoszycach powstał w grudniu t. ub. i rozwija energiczną działalność oddział T-wo Przyjaciół Żołnierza. Obecnie ruchliwy zarząd oddziału prowadzi akcję zbiórki książek, które będą dostarczone lokalnym jednostkom wojskowym.

Towarzystwo zwróciło się ostatnio apelem do najszerszych warstw miejscowego społeczeństwa o zapinywanie się na członków, wzięcie żywszego udziału w tak b. pożytecznej działalności tej organizacji. Kd.

Kurs weterynaryjny

Pragnąc ułatwić lekarzom weterynarii opiekę nad zwierzętami, które w ramach dostawy UNRRA i zakupów mają nadejść na teren naszego województwa, Zarząd Woj. Związku Samop. Chłopskiej w Olsztynie organizuje tygodniowy kurs dla kandydatów na sanitariuszy weterynaryjnych. Będzie to zaledwie wstępne szkolenie, uzupełniane w przyszłości do osiągnięcia pełnych kwalifikacji. Poszukiwani są kandydaci w wieku od 25 do 30 lat, stale zamieszkujący na wsi, po 2 na powiat, posiadający rowery, a przy tym — znajomość hodowli zwierząt.

Program kursu obejmuje: 1) wiadomości o chorobach zwierząt, 2) higienę zwierząt (czyszczenie, karmienie i pielęgnację, środki zapobiegawcze itp.) i 3) pomoc w nagłych wypadkach, stosowanie środków, użycie skór i części z uboju.

Wykłady odbywać się będą w Łopnicy Weterynaryjnej w Olsztynie.

**Upowszechniamy wiedzę
o Warmii i Mazurach****Otwarcie kursu mazuroznawstwa w Olsztynie**

We wtorek w gimnazjum państw. A. Mickiewicza rozpoczęły się, o czym donieśliśmy wczoraj pokrótce, wykłady kursu mazuroznawstwa, obejmujące, jeśli oczywiście nie w całokształcie, to jednak w najważniejszych fragmentach podstawowych wiedzy o Warmii i Mazurach.

Już program i nazwiska wykład-

dowców świadczą, że organizatorzy podeszli z całym zrozumieniem do zagadnień, które mają być omawiane na kursie.

Świadczy o tym również wtorkowy, niezmiernie interesujący wykład publiczny, który o godzinie 17-ej wygłosił wobec przepelnionej auli znakomity uczony, prof. Uniwersytetu

Poznanskiego J. Kostrzewski na temat „Słowianie i Germanowie w pradziejach Polski“.

Kurs właściwy, w którym uczestniczy 40 słuchaczy, rozpoczął w godzinach rannych prof. Kostrzewski, mówiąc o dowodach wspólnoty kulturalnej Pomorza Wschodniego z resztą Polski.

Słuchacze rekrutują się z instruktorów oświatowych, których wydelegowano z kuratoriów szkolnych Białegostoku, Gdańska i Olsztyna, oraz z kierowników i referentów oddziałów powiatowych Wydz. Inform. i Propagandy.

Słuchacze kursu zjechali do Olsztyna pełni zapału do pracy i chęci nabycia względnie pogłębienia swej wiedzy o kraju, w którym dano im pracować.

Kuratorium Szkolne zorganizowało zakwaterowanie i wyżywienie, co dodatnio wpływa na tok zajęć naukowych.

Wśród wykładowców kursu spotykamy nazwiska ob. ob. Sukiertowa-Biedrawiny, nac. Grabowskiego, kustosa Skrupskiego, nac. Sowy, inż. Juszczyka.

Program jest niezmiernie ciekawy; wymienimy tylko kilka tytułów wykładów: „Zabytki kultury duchowej i materialnej” (inż. Grabowski), „Kultura regionalna, jako składnik kultury narodowej” (dr. Chętnik), „Stosunki wyznaniowe na Pomorzu Wschodnim” (p. Roloff) i szereg innych.

Potrzebę tego rodzaju kursu odczuwaliśmy od dawna wszyscy — to też należy spodziewać się, że dobrze przysłużą się sprawie polskiej na ziemi warmijsko-mazurskiej.

Sądźmy również, że kursy takie powinny być powtarzane i udostępnione szerszym warstwom społeczeństwa. O ile wiemy chętnych nie braknie.

Na marginesie krótki apel do czynników miarodajnych.

W nowoczesnym szkolnictwie aparat projekcyjny jest niemiernie niezbędny, niż w dawnych czasach tabliczka mnożenia.

Otóż na terenie naszego województwa nie posiadamy takiego aparatu, toteż nie mogliśmy obejrzeć niezmiernie interesujących przezrocz, które w znacznej ilości przywiózł ze sobą prof. Kostrzewski. J. W.

Dalsza rozbudowa aparatu pocztowego**Łączność radiotelegraficzna Warszawa - Olsztyn nawiązana**

Dyrekcja Okręgu Poczty i Telegrafów w Olsztynie uruchomiła w styczniu następujące placówki: urzędy pocztowo-telekomunikacyjne — Dąbrówno, Dryfort, Elbląg 3, Malbork 2, Miłomłyn, Orzysz oraz agencję pocztowo-telekomunikacyjną Gietrzwałd.

W styczniu zainstalowano również 10 central oraz 110 aparatów telefonicznych, wybudowano 480 klm. nowych obwodów telefonicznych napowietrznych, uruchomiono 14 obwodów telefonicznych, wybudowano 15 klm. nowych linii słupowych i odremontowa-

wano 44 klm., poza tym odremontowano 318 klm. przewodów napowietrznych.

Uruchomiono następujące połączenia telefoniczne: Elk — Grajewo, Kwidzyna — Tychnowy, Rastembork — Korczyn, Pisz — Biała, Augustów — Rajgród, Olecko — Bakalarzewo, Suwałki — Przełęcz, Olsztyn — Kwidzyna, Olsztyn — Lubawa, Bartoszyce — Korszyn, Elbląg — Tołmeko, Gardeja — Czarne, Łuczany — Węgorbork.

Od dnia 7 b. m. została nawiązana łączność radio-telegraficzna: Warszawa Olsztyn i Warszawa-Szczecin.

Drożdźownia w Rastemborku**Nowa fabryka obsługi teren województwa**

Wydział Przemysłowy Zw. Gospodarczego Spółdzielni R. P. „Społem” uruchomił poniemiecką drożdźownię w Rastemborku.

Jest to jedyna drożdźownia w województwie warmijsko-mazurskim. Zdolność jej produkcyjna wynosi 600 ton drożdży rocznie.

Drożdże z fabryki w Rastemborku rozprowadzane będą w pierwszym rzędzie przez spółdzielnie spóżywców na terenie naszego województwa oraz woj. białostockiego. Dotychczas województwa te odczuwały duży brak drożdży, które musiały być sprowadzane z woj. lubelskiego.

**Kursy repolonizacyjne
w powiecie reszelskim**

Przed paru dniami rozpoczął się kurs repolonizacyjny w Szymanowie gm. Pawłowo pow. reszelskiego.

Na kurs uczęszcza 24 osoby obojga płci. Nauka odbywa się trzy razy w tygodniu w godzinach wieczorowych. Wiek uczestników kursu waha się od 15 lat do 65 lat.

Punktualność i obowiązkowość na kursie wzorowa — a trzeba pamiętać, iż niektórzy kursanci mają do

przebycia 2, 3 i 5 klm. w jedną stronę.

Kurs repolonizacyjny w Szymanowie nie jest pierwszym kursem w powiecie — istnieje już takich kursów kilka, a następnym z kolei będzie kurs w Biskupcu.

Jedną z największych bolączek kursów jest brak drukowanego słowa polskiego w postaci książek, gazet, broszur itp. —mk—

Jeszcze o tramwajach**Wozy remontują — ale bez zlecenia**

Redakcję naszą odwiedził przedstawiciel Państwowych Warsztatów Mechanicznych w Olsztynie, ul. Emilii Plater 5-6, komunikując nam dodatkowe szczegóły, dotyczące możliwości uruchomienia w naszym mieście tramwajów.

Okazuje się więc, że sprowadzenie uszkodzonych, niezabezpieczonych i rozszabrowywanych wozów tramwajowych do wymienionych warsztatów, gdzie znajdują się obecnie, nastąpiło z inicjatyw Biura Techniczno-Handlowego Dyrekcji Miejskowego Przemysłu.

Państw. Warsztaty Mech. podjęły się transportu wozów tramwajowych bez formalnego zlecenia i bez za-

liczki na ten cel. Również bez zlecenia przystąpiły już do remontu wozów, oczywiście prowadząc go w tych warunkach jedynie na marginesie swoich normalnych robót.

Państw. Warsztaty Mech. zapewniają, że termin 1 maja br. dla uruchomienia tramwajów, jest całkowicie realny i że one podejmują się tego dokonać.

Niestety — mimo, że w połowie b. m. odbył się przetarg na uruchomienie tramwajów, w którym PWM. wzięły udział — dotąd nieznaną jest decyzja Zarządu Miejskiego, który też żadnego zlecenia w sprawie tramwajów nie wystosował.

SLUCHAMY RADIA**Warszawa I na fali 395,8 m**

Piątek 22 bm — 6.55 hymn, 7.00 dziennik, 7.15 muzyka z płyt, 8.00 dziennik, 12.10 dziennik, 12.25 aud. z płyt, 12.50 skrzynka poszukiwania, 13.05 audycja rolnicza, 16.00 reportaż dźwiękowy, 16.20 „Nasze pieśni”, 16.45 audycja dla młodzieży, 17.00 audycja wojskowa, 17.15 pogadanka sportowa, 17.30 koncert Małej Orkiestry P. R., 18.20 koncert kameralny, 18.50 wędrownka z mikrofonem, 19.15 koncert symfoniczny, 21.00 audycja dla Polaków zagr., 21.30 skrzynka poszukiwania, 22.00 koncert rozrywk., 22.30 «10 minut poezji Jana Kochanowskiego», 22.45 ostat. wiadomości, 23.00 muzyka taneczna, 23.25 skrzynka poszukiwania, 24.00 hymn.

Sport i wychowanie fizyczne

Musimy okazać się godni

Apel Komitetu Organizacyjnego Mistrzostw do mieszkańców Olsztyna

W poniedziałek, 18 bm., odbyło się zebranie Komitetu Organizacyjnego zimowych lekkoatletycznych Mistrzostw Polski w Olsztynie.

Obrady zajął prezes Woj. Kom. Sport. ob. Wilamowski, podkreślając fakt zaszczytowania naszego miasta organizacją ogólnokrajowych zawodów.

Jest to jedyna okazja, której zaprzepaścić nam nie wolno, wykazanie naszej preżności organizacyjnej jest to nasz egzamin w oczach całej Polski, egzamin ziem odzyskanych.

Trudne warunki powojenne obciążają organizację zawodów nie tylko sportowców, lecz całe społeczeństwo naszego miasta.

Prezes Wilamowski zapelował do mieszkańców Olsztyna, by zgłaszali kwatery i noclegi dla zawodników z innych dzielnic kraju.

W związku z tym sekretariat Woj. Kom. Sport. przy ul. Wyzwolenia 24 (pokój 11) przyjmuje zgłoszenia osób i instytucji, które biorą na siebie przenocowanie i wyżywienie zawodników zamiejscowych.

Niewątpliwie społeczeństwo Olsztyna, w zrozumieniu możliwości imprezy dla miasta, odpowie na apel komitetu organizacyjnego.

Następnie zabrał głos ob. Kosman, przedstawiając plan robót nad przystosowaniem hali sportowej do zawodów, składając przy tym podziękowanie za pomoc, jaką udziela Wojsko Polskie.

Plk. Szeleszewski nie szczędzi wysiłków, aby hala wyglądała nie tylko okazale, ale by była jak najwłaściwiej przystosowana do mistrzostw i, jak dotychczas, pomyślnie wywiązuje się z trudnego zadania, wkładając cały

Przybory szewskie **KAMASZNIK** Olsztyn, Rafuszowa 7

Kurs zielentarski. Podaje się do wiadomości, że Oddział Rolniczy »Spółem« w porozumieniu z Olsztyńską Izba Rolniczą organizuje 3-dniowy bezpłatny kurs zielentarski w dniu 26, 27, 28 lutego b. r.

Początek wykładów we wtorek dnia 26 lutego o godz. 9 rano w sali Oddziału Mleczarsko - Jajczarskiego w Olsztynie ul. Piętnego 18. Zapisy przyjmuje Oddział Rolniczy »Spółem« Olsztyn ul. Ogrodowa 7 tel. 140 (207)

OGŁOSZENIA DROBNE

UNIEWAZNIAM zagubioną kartę ewakuacyjną, wydaną przez P. U. R. w Grodnie w 1945 r. na nazwisko Jasienowicz Eugeniusz, urodz. 29. V. 1929 r. w Grodnie. (211)

UNIEWAZNIAM zagubioną kartę ewakuacyjną wydaną przez P. U. R. w Baranowiczach w 194 r. metrykę urodzenia, wydaną przez parafię w Razaniu, na nazwisko Romanowicz Tomasz. (210)

TECHNIK budowlany p. trzebnny. Zgłaszać się do Dyrekcji Lasów Państwowych Al. Wojska Polskiego 13 pokój Nr 53. (208-2)

Redakcja i Administracja: Olsztyn, ul. św. Barbary 1. Telefon Nr. 190. Nadesłanych rękopisów Redakcja nie zwraca. Redaktor Naczelny: Wł. MROCZKOWSKI
Redakcja przyjmuje w godz. 11 - 13. Administracja czynna w godz. 10 - 14. Konto Nr. 40 w Oddz. Banku »Spółem« w Olsztynie.

CENY OGŁOSZENI: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz (najmniej 50 zł.), przy poszukiwaniu rodzin i pracy po 3 zł. za wyraz (najmniej 30 zł.). Ogłoszenia urzędowe, przetargi i nekrologi: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalty — po 10 zł. Ogłoszenia reklamowe w miejscu, przeznaczonym na ogłoszenia: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalty — po 15 zł. Te same ogłoszenia w tekście redakcyjnym — po 25 zł. Przy wielokrotnych ogłoszeniach — rabat. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Ogłoszenia przyjmuje Administracja oraz upoważnione osoby.

PRENUMERATA MIESIĘCZNA. 50 zł., kwartalna — 140 zł., roczna — 550 zł. Prenumeratory otrzymują pismo pocztą lub odbierają w ustalonych punktach kolportażu. Z przyczyn technicznych w poniedziałki pismo narazie nie wychodzi.

Migawki

BAJKI

Był...

Był raz burmistrz, który piaskiem chodniki posypał, był szabrownik, który z nędzy ledwo już zipsał, było radio, co własny nadawało program,

był pocziwiec, który, co znalazł, oddał, był pociąg, który trzymał się rozkładu jazdy.

była poczta, której mógł zaufać każdy, był soltys, co zameczał się dla dobrego wioski,

był szewc bez butów, był nowy film polski, były wolne mieszkania...

Wszystko to być może, lecz na wszelki wypadek ja to mieliby bajki włożyć.

Slimak i człowiek

Śmiał się ze ślimaka do rozpuku człowiek,

że troska o mieszkanie sen mu przędza z powiek,

i, by mieszkaniowych uniknąć kłopotów,

taszczy z trudem na sobie lokalny komfortu.

Fortuna jednak zmienna bywa i złośliwa;

śmieje się dziś z ludzi do rozpuku ślimak,

człowiek mu zazdrości, klnąc niemieckie czasy,

że ślimak chociaż mały, lecz ma domek własny.

Tramwaj czy trolleybus

Kłócił się trolleybus z olsztyńskim tramwajem,

kto z nich ma pierwszeństwo w komunikacji.

Tramwaj twierdził, że dawno wszystkie go już znają,

trolleybus, że jest szczytem miejskiej elegancji.

Gdy się tak spierają, właśnie ty o to —

chodzić wciąż będziemy, jak dotychczas, piechotą.

Samopomoc Chłopska otrzyma samochody

Centralny Urząd Planowania przedzielił Związkowi Samopomocy Chłopskiej 300 samochodów półciężarowych i 1,5 tonowych, 100 motocykli i przycepek dwukolowych z dostawą UNRRA.

łuckiego, Olsztyn w dniu Mistrzostw Polski udekorowany będzie flagami państwowymi.

Po zakończeniu zawodów prezydent miasta wyda obiad dla uczestników.

Czy wiecie, że...**Z dowcipem bronili Mazurzy swej polskości**

W jednej z ulotek polskich z okresu plebiscytu na Mazurach w 1920 r., zatytułowanej „Czym są Mazurzy“ czytamy:

„Historyk niemiecki Zweck napisał, że Mazurzy są Polakami, historyk niemiecki Toepen napisał, że Mazurzy są Polakami, największy germanizator superintendent Hensel z lensborka napisał, że Mazurzy są Polakami, w leksykonie Brockhousa i Mehra czytamy, że Mazurzy są Polakami (ulotka przytacza wiele innych głosów historyków i germanizatorów,

którzy stwierdzają polskość ludu mazurskiego) — jedyny pan ksiądz Skowronek pisze w „Pruskim Oglupicielu“ („Kalendarz Mazurenbundu“ — gadzinówka niemiecka, wydawana po polsku), że Mazurzy są Prusakami i każe im śpiewać, i do tego jeszcze po polsku: „Prusakiem jestem — znacie me kolory“.

Ulotka konczy się wezwaniem: wuluj (głosuj) za Polską, bo Mazur jest Polakiem, a kto chce uchodzić za Prusaka, ten jest renegatem i zdrajcą. (jg)

Kat Żydów łódzkich

stanie przed sadem w Łodzi

W Stuttgarcie został zatrzymany i oddany w ręce władz brytyjskich znany zbir hitlerowski, Hans Bibow, który ponosi odpowiedzialność za wymordowanie 400.000 Żydów w Łodzi, zw. Warthegau.

Sumienie jego obciąża między innymi wytracenie wielu tysięcy ludzi, wziętych w b. ghetto łódzkim,

przy czym sam Bibow własnoręcznie zabijał starców i dzieci.

Ministerstwo Sprawiedliwości wystąpiło o wydanie Hansa Bibowa do dyspozycji Sądu Karnego w Łodzi.

Biblioteka Hitlera

W domu prof. Eckerharda w Bad Godesberg znaleziono osobistą bibliotekę Hitlera.

Sklada się ona z 3 tys. cennych tomów z podpisami Hitlera i jego pieczęcią.

Sledztwo wykaże, czy znalezione książki pochodzą z bibliotek z Holandii, czy też z Belgii.

Uczeni amerykańscy o rządzie światła

Delegat na Zgromadzenie ONZ została włączona rezolucja podpisana przez tysiąc uczonych amerykańskich z d-rem Einsteinem na czele.

Rezolucja domaga się, aby Zgromadzenie ONZ objęło funkcję Rady Bezpieczeństwa, ta ostatnia zaś została przekształcona w komitet wykonawczy, tworząc rodzaj nadrzędnego rządu światowego.

PRZETARG. Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Olsztynie ogłasza przetarg nieograniczony na roboty budowlano-remontowe w domach mieszkalnych w grupach 2 i 4 budynki w mieście Korsze.

Składanie ofert w podwójnych zalakowanych kopertach do godziny 12-ej dn. 4 marca r. b. w gmachu Dyrekcji Olsztyn w holu do skrzynki ofertowej. Słabe kosztorysy i informacje otrzymać można w gmachu Dyrekcji pokój Nr. 241-a.

Dyrekcja zastrzega sobie prawo dowolnego wyboru oferenta, bez względu na wysokość oferty oraz unieważnienie przetargu bez odszkodowania i podania powodów. (209)

Australia słucha Warszawy

Polskie Radio otrzymało list od p. Ernesta H. Suffolk, zamieszkałego w Południowej Australii, który zawiadami, że odbiera audycje Polskiego Radia na fali długości 49,18 metr.

Audycje te są doskonale słyszane. (PAP)